

ז.ה.ל.צ.י.ב.

מאמרים מתורת

מרן הבני יששכר זי"ע

וממשיכי דרכו

בני יששכר:

מאמרי חודש סיון

מאמר ה' - מעלת התורה (ה)

ח' אלול ה'תשפ"ד

ירושלים עיה"ק תובב"א

לזכות רפו"ש
הילד ישעי' בן סימא חנה
הילד יצחק אלימלך בן צביה מרים פערל
לרפו"ש בתושח"י

לעילוי נשמת
זקיני מו"ה שמעון בן מו"ה צבי דוב ז"ל
וזו' מרת בלומה בת מו"ה אפרים ע"ה
אמי מרת אידל פעסיל גיצא בת ר' שמעון ע"ה
חותני מו"ה יחיאל גרשון הלוי בן מו"ה ישראל אברהם ז"ל
דודתי מרת חיה זיסל עלקא בת מו"ה שמעון ע"ה
זקיני מו"ה שלמה בן מו"ה צבי אריה ז"ל
זקיני מו"ה ישראל אברהם בן מו"ה יהושע ז"ל
וזו' מרת סאשא רחל בת מו"ה אברהם ע"ה
הרב משה מרדכי מאיר הלוי בן חיים יעקב ז"ל
תנצב"ה

יו"ל ע"י
ישעי' יצחק פרענקעל
רח' המהר"ם מרוטנבורג 3C
054-846-9863
1-347-588-9392
5374515@gmail.com

עימוד: צהר
02-6286660

מאמרי חודש סיון מאמר ה - מעלת התורה

טו

ט) אף נח לא היה כדאי להינצל אלא שמצא ח"ן וכו', והדבר קשה להלום וכי משוא פנים יש בדבר, וגם למה לא היה כדאי ומהיכן שפטו זה והרי הכתוב צווח נח איש צדיק תמים וכו', ופירשנו על פי שאמרו רז"ל (זוה"ק ח"א סז, ב) שעל כן המבול נקרא על שם נח כמו שאמר הנביא (ישעיה נד, ט) כי מי נח זאת לי וכו', הוא על שלא התפלל על דורו כאברהם ומשה, והנה מבואר בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים שער הציצית פ"ב) על עון ביטול תפלה יש תיקון לכיון יחוד בגימטריא ח"ן, והוא

אמרו בגמרא (כתובות עז, ב) ר' יהושע בן לוי מיכרך בהו (בבעלי ראתן) ועסק בתור"ה, אמר, כתיב (משלי ה, יט) אילת אהבים ויעלת ח"ן, אם ח"ן מעלת [מעלה] על לומדיה אגוני לא מגנא^א, עד כאן. והוא אינו מובן מהו הקל וחומר הזה, ומאי שייכות חן להגנה וכי לא מצינו מי שיש לו חן ונופל עליו ח"ו חולי או היזק, ונראה לפרש על פי מה שפירשנו בפסוק (בראשית ו, ח) ונ"ח מצא ח"ן וכו', ודרשו חז"ל (בראשית רבה פרשה כח סימן

א לעיל בגמרא שם: תניא אמר רבי יוסי, שח לי זקן אחד מאנשי ירושלים, עשרים וארבעה מוכי שחין הן, וכולן אמרו חכמים תשמיש קשה להן, ובעלי ראתן [שרץ יש לו במוחו (רש"י)] קשה מכולן [וכו']. מכריז רבי יוחנן, הזהרו מזבובי של בעלי ראתן. רבי זירא לא הוה יתיב בזיקיה. רבי אלעזר לא עייל באהליה. רבי אמי ורבי אסי לא הוו אכלי מביעי דההיא מבואה [וכו']. אך ריב"ל מיכרך בהו בבעלי ראתן הנ"ל, ולא חש מן ההיזק, כיון שהתורה מגנא.

ב ז"ל האריז"ל: ודע, כי ארבעה יחודים יש, בארבע אותיות הוי"ה, וטוב הוא לכיון בהם תמיד, אפילו באמצע היום. והם תיקון למה שחטא אדם בשוגג, או אפילו במזיד, שלא התפלל, או לא קרא ק"ש, או לא הניח תפילין או ציצית. והעובר על מצות תפלה, פגם בה' תתאה, הנקראת תפלה. והעובר על מצות תפילין, באיזה יום שיהיה, פגם בה' עלאה, כי אמא היא תפילין על ברא כנודע. והעובר על מצות ציצית באיזה יום שיהיה, פגם באות ו'. והנמנע באיזה יום שיהיה מן יחוד ק"ש, פגם באות יו"ד. וכדי לתקן אלו הד' פגימות, צריך ליחד אלו הד' יחודים, כל יחוד על פגם שלו.

והנה אלו הם הד' יחודים, בד' אותיות יהו"ה - יחוד כנגד ק"ש, באות י' כזה - תקח תחלה אות ה' תתאה, ואח"כ תחבר אות ה' עם ו'. ואחר כך שיהיו אלו מחוברים, אז מתחברים י"ה באותיות ראשונות, והם ה' ה"ו י"ה. ויחוד הב' כנגד התפילין באות ה'. כזה - תחלה תחבר י"ה,

תרין יומין דלא אכלו ולא שתו ולא הוו ידעין אי הוה יממא או לילה, כד נפקו ידעו דהוו תרין יומין דלא טעמו מידי, הרי לך דלא התפללו, הרי התור"ה מעלת ח"ן על לומדיה שעומדת במקום התפלה שנתקנת בייחוד ח"ן, והנה תפלה מועלת אפילו בשכבר באה ח"ו החולי או היזק על שונאי ישראל, ואפילו כבר נגזר גזר דין כמו שאמר חזקיה לישעיה (בחליו כשאמר לו כבר נגזר גזר דין) בן אמוץ כלה נבואתך וצא, כך מקובלני מבית אבי אבא אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע את עצמו מן הרחמים (עיין ברכות י, א), ואמרו (ראש השנה יח, א) יפה צעקה לאדם בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין, ואם כן הוא מעלת התפלה הנה מכל שכן מעלת התור"ה, דהרי מבטלין התפל"ה בשביל התור"ה, והתור"ה מעלת ח"ן על לומדיה כנ"ל היינו מתקנת ייחוד המועיל לביטול התפלה, וזהו שאמר ר' יהושע בן לוי, אם התור"ה מעלה ח"ן על לומדיה עומדת במקום התפלה אשר זה סגולתה אפילו חרב חדה וכו'.

להעלות אות ו' לה' עילאה, ושתייהן היינו ו"ה לאות י', ואחר כך ה' אחרונה לוח"י, ואם כן אותיות יחוד זה הוא כזה, ו"ה וה"י הוה"י והוא בגימטריא ח"ן, ולפי זה זה הוא שדרשו חז"ל, דקשה להו מאי דכתיב (בראשית ו, ז) ויאמר י"י אמחה וכו' כי נחמתי כי עשיתים ונח מצא חן וכו', וקשה מהו הח"ן, אם הוא שהיה צדיק הוה ליה למימר ונ"ח היה צדיק, וכאן לא נאמר צדקותיו רק מציאות ח"ן בחנם, וקשה וכי משוא פנים וכו', לזה דרשו דבאמת כן היה דהגם שהיה צדיק עם כל זה לא היה כדאי להינצל כי היה בידו עון ביטול תפלה שהיה לו להתפלל על דורו, אלא שמצא ח"ן היינו המציא יחוד ח"ן שזה מועיל לעון ביטול תפלה ובזה תיקן עונו. והנה נאמר בתור"ה אילת אהבים ויעלת ח"ן, כי מצינו (שבת יא, א) בר' שמעון בן יוחאי וחביריו שהיתה תורתן אומנתן מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפלה והיו רשאים לבטל תפלה מחמת התור"ה, וכדאשכחן לגבייהו בזהר שמות דף י"ד ע"א [ט"ו ע"א] יתבו

או"א, שרוצים להזדווג, כדי לעשות מוחין לז"א, אח"כ עולה ה' תתאה ומתחברת עם ו', כדי להעלות מ"ן. ואח"כ ה' עילאה מתחברת עם ו', שהוא כניסת נה"י דאמא כדי לעשות לו מוחין כזה - י"ה ה"ו ה"ו. יחוד הג' כמ"ש לעיל, שהוא כנגד ציצית באות ו'. יחוד הד' כנגד התפלה באות ה' אחרונה, כזה - יכוין להעלות ו' אל ה' עלאה, ואחר כך ו"ה אל יו"ד, ומתחברים יחד. ואח"כ נקשרת ה' תתאה, עם אותיות וה"י, כזה - ו"ה, וה"י, הוה"י. והוא בגימטריא ח"ן, הרי נתבאר כל הד' יחודים.

תהלים מזמור קיא. ועיין לעיל מאמר ב סימן טז) על מה שאמרו חז"ל (ברכות לג, ב) הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הוא על דרך מה שאמרו רז"ל (ויקרא רבה פרשה כז סימן ב) בפסוק (איוב מא, ג) מי הקדימני וכו', מי קיים מצות מילה עד שלא נתתי לו בן, מי עשה לפני מזוזה ומעקה עד שלא נתתי לו בית וכו', הנה קדימת השם יתברך על עשיית האדם הוא בכל המצות, אבל הירא"ה היא מהאדם עצמו, עיין שם בדבריו. וכתבו בזה עוד, דעל כן היראה היא קיום לכל התור"ה, כי על ידי הירא"ה יש לו טענה נגד היצר לקיים כל מצות התור"ה מכח ק"ל וחומ"ר, ומה מצות הירא"ה שלא הקדים לי השם יתברך במצותיו אני מקיימה, מכל שכן מצות אחרות שהקדים לי השם יתברך מתנותיו. ומעתה תבין, מרי"ם על ידי שיירא"ו המילדות וכו' זכתה ויצא ממנה בצלא"ל דייקא ושמו נאה לו, דהנה ידוע מדת קל וחומר בתורה שבעל פה הוא נגד מדת שם א"ל ביי"ג מדות של רחמים (זוה"ק ח"ג רכה, א) המבוארין בתורה שבכתב (שמות לד, ו – ז) (וכמו שכתב הרב הקדוש מהרד"ב זצוק"ל (מגיד דבריו ליעקב אות קא. ועיין לעיל מאמרי ראש חודש מאמר ד סימן ג. מאמרי חודש אלול מאמר ב סימן ז. ברכה משולשת מסכת מועד קטן פ"א מ"א ד"ה משקין בית השלח"ן, ועוד) משה אמר (במדבר יב, יג) א"ל נא רפא

ואפילו כבר באת ח"ו החולי או ההיזק וכיוצא ח"ו, מכל שכן שתועיל התורה להגן שלא תבא החולי או ההיזק וכיוצא כי התורה מגינה ומצלא (סוטה כא, א), הבן הדברים:

טז

בנוסח ברוך שאמר תקנו לומר ברוך משלם שכר טו"ב ליראיו, נראה לומר על פי דברי חז"ל במדרש תשא (שמות רבה פרשה מ סימן א) אמר ר' ברכיה [בשם ר' חייא בר אבא] שכר היראה תור"ה, שמיוכבד (כתיב בה (שמות א, יז) ותיראן המילדות וכו') העמיד הקדוש ברוך הוא את משה וזכה שתוכתב התור"ה על שמו שנאמר (מלאכי ג, כב) זכרו תור"ת מש"ה עבדי וכתוב (דברים לג, ד) תור"ה צוה לנו מש"ה, מרים על ידי שסרה מן הרע ומן החטא העמיד ממנה הקדוש ברוך הוא בצלא"ל וזכה לחכמה ובינה, הדא הוא דכתיב (שמות לא, ב) ראה קראתי בשם בצלא"ל, עד כאן. הנה כל הרואה לשם במדרש מבין אשר כוונתם ז"ל לבאר לנו מהו ראה קראתי בשם בצלא"ל דנראה דהשם יתברך אמר למשה ראה אשר הגון וראוי הוא השם שקראתיו בצלא"ל, ולפי זה לא נדע האיך מתיישב הדבר על פי דרשתם. ונראה לפרש על פי מה שכתב מהר"ש אלגאזי זלה"ה (עיין בספר חוזה דוד על

והנה מנצפ"ך המה דינים וגבורות (זוה"ק סתרי תורה ח"א קא, א') והמה כפולים קשי"א רפי"א (עיינ ליקוטי תורה פרשת בראשית ד"ה ויאמר האדם), ושאר האתוון המה י"ו, מו"ב, והנה אותן מו"ב אתוון המה ירא"ה כשתחשוב הא' לְאֶלְפָּה, פני ארי"ה אל הימין (יחזקאל א, י), ואותיות מנצפ"ך גבורות בגימטריא פ"ר שהוא שו"ר (שם) פני שו"ר מהשמאל, ומעתה תתבונן ברמז ברוך משלם שכר מו"ב ליראיוד:

ח"י

במדרש פרשת שמיני (ויקרא רבה פרשה יג סימן ג) כל מי שלא ראה קניגין"ה של אומות העולם בעולם הזה זוכה לראותם לעולם הבא (רצה לומר קניגין של לויתן ובהמות בהררי אלף) כיצד הם נשחטין, בהמות נותן ללויתן

נא לה, השיבו הקדוש ברוך הוא למוד קל וחומר (שם יד) ואביה ירק ירק וכו' (עיינ בבא קמא כה, א), אם כן קל וחומר הוא צ"ל לשם א"ל, על כן נקרא שם הבן שיצא ממרים בצלא"ל, דהנה הירא"ה סגולה לכל התור"ה מכח מדת קל וחומר, ומדת קל וחומר הוא בצ"ל א"ל, וזהו שאמר השם יתברך למשה ראה קראתי בשם בצלא"ל וכו' בן אורי [בן חור (עיינ רש"י שמות יז, י ד"ה חור)] בנה של מרים, ותבין ותתבונן לישראל שכר הירא"ה תור"ה, שהירא"ה קיום לכל התורה מכח מדת קל וחומר, והבן:

טו"ב

ויש לפרש עוד, ברוך משלם שכר מו"ב ליראי"ו דייקא, דהנה אותיות התור"ה הן הנה ך"ב אותיות,

ג ולהבין זה שאותיות מנצפ"ך מורה על דין, כתב רבינו באגרא דכלה (פרשת וישלח ד"ה נמסר במסורה תרין תרין כתובים וכו'. ועיינ עוד בני יששכר מאמרי חודש תמוז - אב מאמר ג סימן ז): הנה הדינים הם הגבורות ה' אותיות מנצפ"ך הכפולים, על כן הם נתונים בסופי תיבות לגבול ולצמצום סוד הדין בוצינא דקרדינותא [וכו].

ד ר"ל שהי"ז אותיות, מלבד אותיות מנצפ"ך, עולה כמנין תתתט"ו, כמנין ירא"ה כשמחשבין את האות א' כמנין אל"ף, לכן פני ארי"ה הוא בצד ימין, צד החסד. ואותיות מנצפ"ך עולה כמנין פ"ר - שהוא שו"ר, לכן פני השו"ר מהשמאל, דהיינו צד הגבורות. ולפי זה מאיר רבינו שזהו הכוונה בנוסח ברוך שאמר "ברוך משלם שכר טו"ב - ליראי", היינו שכר הטו"ב אותיות שהם החסדי"ם, העולה כמנין ירא"ה כנ"ל.

ה והוא צידה דרך שחוק שרודפים החיות דרך שמחה (עיינ בפירוש עץ יוסף שם).

כמשפטי התור"ה והנשמה המגולגלת מרגשת בצער השחיטה כי כן הוא העונש הנגזר עליה ואחר כך נתעלית מח"י למדב"ר כפי כוונת האוכל, ולפעמים גם צדיקים היושבים בגן עדן צריכין עוד להתגלגל על איזה דקדוק שלא קיימו אבל מתגלגלים בדגים (עיין מגלה עמוקות פרשת ואתחנן אופן נב) שאינם צריכים לצער שחיטה, ונאמר בהם (במדבר יא, כב) אסיפה כמו אצל הצדיקים דנקראו, כל זה בכתבי מר"ן האר"ז"ל (עיין כנפי יונה חלק ב סימן קד), וצריך להתבונן, אם הדקדוק הזה שלא קיים הצדיק הוא דבר המוכרח לקיים על פי התורה, מה נשתנו הצדיקים היושבים בגן עדן הגם שלא קיימו הדקדוק ההכרחי ההוא על פי התור"ה רק במעט קט יתגלגלו לפעמים כרגע באיזה דג ויאכלנו האוכל לכבוד שב"ת ולסעודת מצוה, ותיכף יהיה לו תיקון, ושארי האנשים כשלא יושלמו חוקם על פי התור"ה יצטרכו לגלגולים שונים בצער, ואם דבר הדקדוק ההוא אינו מוכרח להתקיים על פי התור"ה למה יצטרך הצדיק להתגלגל על ידי זה אפילו גלגול קל לדגים, אבל הענין הוא, דברי התור"ה הן המה המצות בפשוטים כפי המקובל דרכי עשייתם,

בקרניו וקורעו ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו, וחכמים מקשים וכי זו שחיטה כשירה היא ולא כן תנינן (חולין ב, א. שם טו, ב) הכל שוחטין ובכל שוחטין חוץ ממגל קציר והמגירה וכו', אמר רבי אבון [אבין] בר כהנא אמר הקדוש ברוך הוא (ישעיה נא, ד) תור"ה חדשה מאתי תצא, חידוש תור"ה מאתי תצא, עיין ביפה תואר (שם ד"ה חידוש תורה) האריך למעניתו וכי סלקא דעתך שישתנו דיני התור"ה לעתיד הלא קיימא לן לא יחליף ולא ימיר דתו. ונראה לי, דהנה ידוע (עיין טעמי המצות פרשת עקב) עסק אכילה ושתיה לאדם הוא לברר ניצוצין ולברר ולתקן נשמות המגולגלות בכל דבר הצריכין תיקון, והנה הנשמה אשר עברה את פי י"י במצות לא תעשה או בביטול מצות עשה, הנה צריכה להתגלגל כפי אשר נגזר עליה באיזה דבר יהיה גלגולה בדומם וצומח וחי, הכל כפי גודל הפגם והחטא, והאדם האוכל המאכל הזה ומקיים המצוה התלויה בזה המאכל הנה מעלה את הנשמה המגולגלת ממדריגה למדריגה, והנה הנשמה המגולגלת בחי היינו באיזה בהמה וחייה ועוף, הנה האדם האוכל מחויב לקיים בה מצות שחיטה

ו ר"ל דאסיפה נאמר בדגים, וכן מצינו הלשון אצל מיתת הצדיקים (עיין בראשית כה, ת. וכנראה שחסר כאן כמה תיבות בדברי רבינו). ועיין בזהו"ק רע"מ ח"ג מב, א.

והנה על פי זה תתבונן לפי זה
 אכילת הסעודה לעתיד לבא
 שכבר יתוקן העולם ולא יהיה עוד
 בנמצא שום חטא ממשיי אשר נמסר
 לכל, רק יהיה מובן מן דברי תור"ה
 עוד דברים נעלמים מה שלא קיימו,
 ובזה לא יצטרכו נשמות המגולגלין
 לצער שחיטה על כן בהמות בהררי
 אלף יהיה להם סגי באסיפה, וזהו
 שאמר חדושי תורה מאת"י תצא,
 הבן:

אבל יש עוד באותן המצות מצות
 נעלמים עד אין חקר מובנים למשכילי
 מדע בכל דור ודור (וביותר יתבוננו
 בה לעתיד) כענין הנאמר בזהר (ח"ג
 עה, א) תלמיד חכם המשמש מטתו
 בימות החול עובר על (ויקרא יח, טו)
 ערות כלתך לא תגלה, והנה תתבונן
 וכי סלקא דעתך שיענשו הבית דין את
 העובר במיתת בית דין, אבל הענין
 האזהרה היא כפשוטו, אבל למשכילי
 מדע מובן גם זה מן הפסוק, על כיוצא
 בזה יצטרך הצדיק להתברר: